

INDIÁBAN

1952. elején rendezték meg Indiában az első ázsiai nemzetközi films fesztivált. Az ünnepségen az éneklő szovjet filmművészet is képviseltette magát. A küldöttség tagjai közöttük a dokumentumfilmgyártás művészei az ott szerelt anyagok, tapasztalatok és élmények alapján elkészítették az **Indiában** című színes útrajzfilmet. A film minden mutatja be a távoli országot, képet nyújt az ottani élet egyes jeleneiről, mesél a régmúlt idő emlékeiről, hindu nép ősi kultúrájáról, India... a világ legősibb orszá-

gyermek millió nyomorodnak meg válnak angókórossá, a hiányos és rossz táplálkozás következtében. A mesés kincsekkel díszített paloták, az amerikai negyedek felhőkarcólói közvetlen szomszédságában feltűnnek Bombay és Kalkutá dokkmunkásainak nyomortanyái, a parasztlak bambusz nádokból összerakott viskói.

A film következő képei már röptének is bennünket tovább. Láthatjuk a hindu nép gyönyörű alkotásait, az építőművészet remekait, Madura templomát és pagódáit, ame-

jelenik a földesúr, aki követeli a termést, és erőszakkal akarja elvenni a parasztok tulajdonát. A csodálatos balet a fellázadt emberek táncával ér véget. Csandroteka Patelj, a berlini Világfilmügyi Társaság közreműködésével készült, a hindu kultúra és népművészetét bemutató alkotás.

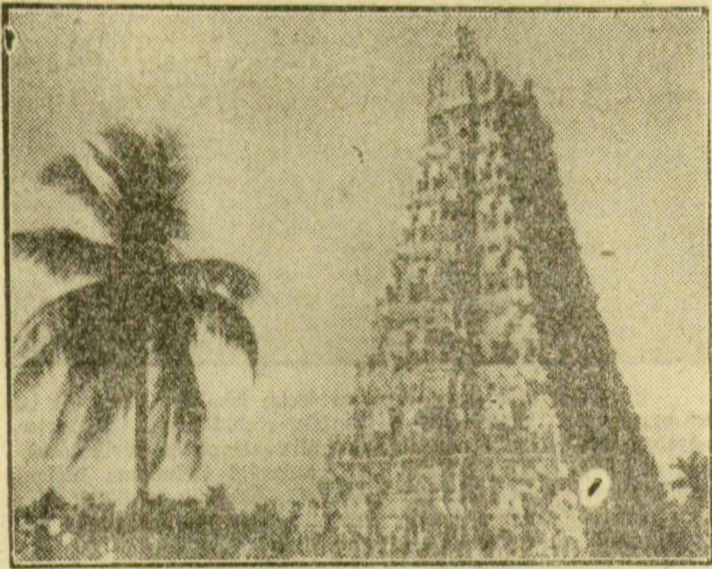
Ha meg akarod ismerni a népet — hallgasd meg dalait, Lelkes bizalommal lett dal hallunk a szabadságról, Csulzsuri Csolit zene szerző alkotását.

A film utolsó jeleneténél mi is ott állunk Kalkutában, részvevőnk a nagygyűlésen, amit a szovjet kínai csehszlovák és magyar filmdelegáció tiszteletére tartottak. A hindu munkásokkal együtt köszöntjük a szovjet küldöttség tagjait: a nálunk is népszerű Vera Mareckját, Borisz Csirkovot és a többi éneklő filmművészt.

Az **Indiában** című színes, magyarul beszélt szovjet film mellett, mint kísérőműsor szerepel a **MAZOWSZE** című színes lengyel film, amelynek szereplői a Lengyel Állami Népi Együttes tagjai.

Szebbnél szebb népdalok százai születtek Lengyelországban Mazowsze vidékén, a végtelen mezőkön és elhagyott messzeségben. A felszabadult nép új kultúrája méltó helyet biztosít a népdalnak. Művelői népi tehetségek. Fejlődésükkel a nép államának szerető gondoskodása segíti. A Varsó közelében fekvő, parkkal övezett kastélyban, a Mazowsze Állami Népi Együttes központjában szorgalmasan gyakorolnak a fiatalok. Hosszú hónapokig készülnek egy-egy előadásra. A film képei elvisznek bennünket a sok látványosságot nyújtó ének és táncpróbákra, Szimpompás népviseletekben fürge táncosok perdülnek, szomorú, majd vidám nóták hangja száll...

A filmet a Fáklya mozi mutatja be.

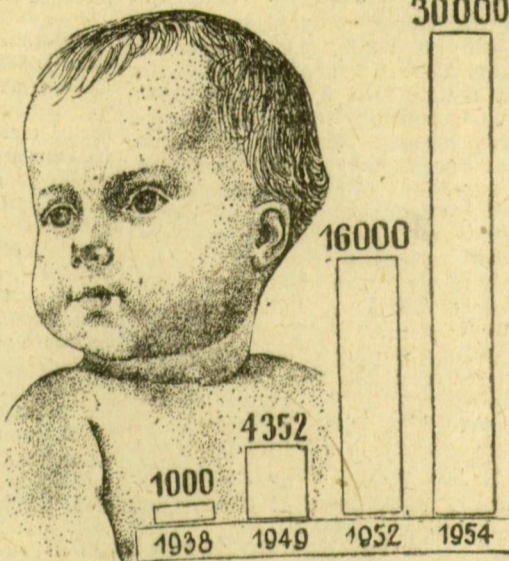
Jelenet az „Indiában” című szovjet útrajzfilmből

ának egyike. India... a gazdag trópusi növényvilág, banánligetek, kókuszdiók, fügefák, rizsföldek szép és csodálatos hazája. Az ország déli részén húzódó erdők bővelkednek az értékes fafajtákkal. A kedvező éghajlat alatt évente háromszor aratják a rizst. Mégis évente száz és száz ezer ember pusztul el éhen, a gazdag országban,

lyeket elborítanak a színes agyagszobrok a tehetséges mesterek művei, akik a márványt valóságai csipkével finomították. Igen fejlett és magával ragadó a sokévszázados hagyományon alapuló táncművészet. A film következő jelenetében kibontakozó baletművészet, amely táncában az arató bengáli parasztokat kelti életre. Az aratás közben meg-

Bölcsődei férőhelyek számának növekedése

A Népközlársaság Minisztertanácsának az anya és gyermek védelem továbbfejlesztéséről szóló határozata kimondja, hogy a bölcsődei férőhelyek számát az 1954 végéig a mainak közel kétszeresére kell növelni. Az átlagosnál nagyobb mértékben kell emelni a mezőgazdaságban dolgozó anyák gyermekeinek elhelyezésére szolgáló idénybölcsődék férőhelyeit, 1954 végére a bölcsődei férőhelyek száma a háború előttiének harmincszorosára növekszik.

Az egyetemi bölcsődében

Az Április 4-üjja 21. szám alatt van a Szegedi Egyetem és Főiskola bölcsődéje. Még egy éve sincs, hogy ezt a szép épületet megkapta a gyermekek. Kívülről egyaránt tiszta és szép a bölcsőde. Bent az udvaron tágas hely áll nyáron és már ilyenkor is jó időben a nagyobb gyermekek számára. A verandán a csecsemők élvezik az egészséges áprilisi napot. A ház és környéke hangos a gyermekek játékaival.

Minden reggel munkába mennek az anyák, sietnek gyermekükért, holva vagy gyermeküket karolva hozza a bölcsőde felé. A folyosón egymás mellett sorakoznak a gyermekcsik. A szülők az átvevő szobáig hozzák a gyermekeket, innen már a gondozók viszik a mosdóba és a szobákba. A bölcsőde két részre oszlik: az egyikben a csecsemők vannak három hónaptól másfél éves korig, a másikban a „lepegők” osztálya van. Napközben ebédlő és hálószoba van itt. A gyermekek itt élnek napjukat. A látogatók lehet köpenyt és lehet kendőt kapnak, csak így mehetnek be a gyermekek közé. Az épület balszárnyán apró ágyakba helyezik azokat a gyermekeket, akik még nem tudnak járni. A gondozók vigyáznak a kicsik nyugodt álmára, mesét is mondanak nekik. A kis Kerényi Zolika a legzsélső borszóld ágyacskában alszik. Nemrégien csipőlcama volt és most álmában nagyokat rug, röszsácin karjait előre nyújtja, kis kezecskéjével szorítja az ágy rácsát.

A másik bejárat a nagyobb csecsemők szobájába vezet. Itt a „nagyok” játszanak, esznek és

alszanak kora reggeltől este 6 óráig. Liliputi asztalkák, hozzávaló székekkel sorakoznak egymás mellett az ebédlőben. Itt élnek a gyermekek. A játékszobában talán a legnagyobb. A fal mellett állványon vannak a gyermekek játéka: autók, repülőök, kockák, hajók, macskák, babák, labdák. Bent a nappaliban uszonnának a gyermekek, a fal mellett a kályha körül helyezkednek el. Vajás kenyeret, hámozott almát esznek. A kicsik guggogva fogyasztják el a bőszes uszonnát. Mindegyik gyermeknek „uszter nadrág” van (nadrág vállon felerősítve). Aki nem lakik jól, az még kéri a gondozónőtől. Az egész házat vidám kacagás, beszélgetés, a gyermekek kedves hangja tölti be. Az Április 4-üjji bölcsőde vezetői, gondozói szeretettel vigyáznak a rájuk bízott gyermekekre. Ebben a bölcsődében van a kis Kerékgyártó Andriška is, akitnek édesapja az egyetem marxista tanszékén dolgozik. Soós Ferencné elvtársnő gyermeke is a bölcsőde lakója, akire a gondozók ügyelnek addig, míg anyja a gazdasági hivatásban végzi munkáját.

Horthy Magyarországon 1938-ban az éhezők, nyomorító gyermekek tízezrei közül mindössze ezer gyermek részére jutott hely bölcsődében és 400 gyermeknek napközi otthonban. Népi demokráciánk állama nagy gondot fordít az anya- és csecsemővédelemre. Öt éves tervünk nyomán évről-évre emelkedik az üzemi és területi bölcsődék száma. Az öt éves terv végére 30 ezer csecsemő és 130 ezer gyermeket gondoznak majd bölcsődéinkben és napközi otthonainkban. (b. j.)

Az Április 4-üjja 21. szám alatt van a Szegedi Egyetem és Főiskola bölcsődéje. Még egy éve sincs, hogy ezt a szép épületet megkapta a gyermekek. Kívülről egyaránt tiszta és szép a bölcsőde. Bent az udvaron tágas hely áll nyáron és már ilyenkor is jó időben a nagyobb gyermekek számára. A verandán a csecsemők élvezik az egészséges áprilisi napot. A ház és környéke hangos a gyermekek játékaival.

GOYA

(1746-1828)

Százhuszonöt évvel ezelőti hunyta le örök álomra szemeit Francisco Goya, a spanyol nép forradalmi lelkielvtető nagy festője. Haála után neve sokáig feledésbe merült és csak kilencszáz évekkel kezdenek foglalkozni vele. Egyre nagyobb számban jelennek meg Goyamonitoráiak, de ezekben a harcos felső forradalmi egyenéségét átfomálják, meghamisítják. Rajzai fele csak az utóbbi években fordult az érdeklődés.

A gobelin számára készült tervek. nál ebben az időben a művészek általában álmomantikussá, valóságát meghamisító parasztrázásokat készítenek. Goya szakít ezzel a kiálakult hivatásos gyakorlattal, s nála a spanyol nép valóságos alakjait látjuk megjelenni. Ábrázolásain már ebben a korszakban megtalhatjuk a szenvedő, dolgozó nép különböző reprezentánsait. Kartonjain Velasquez halála érkező. Az első gobelin sorozata 1776-80-as évekből, a második a nyolcvanas évek végétől származik. Ezeken a gobelinen már látszik a rousseauini felvilágosodás. A szegények egyre szaporodnak képei.

Goya szinte riporterként kövelli. A hős spanyol dolgozó hatalmas küzdelmei vannak a belátozkodó francia seregek ellen, és 1813-ban kivívják felettük a győzelmet. A hosszú háború azonban rettenetes pusztulást hoz Spanyolországra s a népet inségte és nyomorba dönti. Goya ebben az időben alkotja meg a „Desastros de la guerra” című sorozatát, melyben tökéletes kifejezés adja a háború borzalmainak. Ekkor festi a kivégzéseket, utcai harcokat ábrázoló jeleneteket is. A „Desastros de la guerra” jól érzékelte, hogy a küzdelem hőse, irányítója mindig a függetlenségéért küzdő spanyol nép, míg az agresszív francia csak eszköze, aki parancsot végrehajtó szerként jelenik meg. Goya a szabadsággért küzdő spanyol nép ábrázolásánál az egyéni hősiességnek is kifejezést ad. A nők felszabadításának je emögé get azzal emeli ki, hogy főszerepet juttat nekik a harcokban. E döbbenetes realitás „Desastros de la guerra” sorozat azonban már nem jelenhetett meg Goya életében. A lapokat a reakció nem engedte nyilvánosságra hozni. Első teljes kiadása csak 1863-ban lát napvilágot.

Lassanként mind több megbízást kap, majd a király kinevezi udvari festőjének. Goya ettől függetlenül a nép festője marad. A pompás jellemábrázolású arcképeinek hosszú sora ebből a korszakból való. Megfesti a királyi család és az udvar számos tagját. Képein gyilkos szálfrával leplezi le, egy bunyartló dinasztia minden dekadenciáját és ürességét.

Az 1790-es évek végén Goya súlyos betegségben esik át, melyből teljesen süketen kerül ki. Belegység rengeteg hátránnyal jár ugyan, de egyben az udvari élettel való érintkezés terhe alól is felmenti. Vidéki hajlékba vonul vissza és itt a saját maga teremtette, komor világban él. Ebben az időben dolgozik a több, mint nyolcvan lapból álló „Los Caprichos” metszetsorozatán, melyben a társadalmi élet fonákságait, az emberi esendőségeket, a polgári erkölcsöket, a pestisletki torzulásokat pillérezzi ki. Ezen túlmenően elsősorban az aktuális politikai helyzet, a spanyol kormány népellensége volt leplezi le. Halálán bátorosság Goyától, hogy például a királynő mindenható kegyencét Godoyt, többször számár képeken ábrázolja. A sorozat képeiben nagyon élesen kifejezésre jut Goya határozott forradalmi állásfoglalása, harca az uralkodó társadalmi rend és annak alap pillérei az egyház ellen, a metszetsorozat forradalmi voltára jellemző, hogy perit indítanak ellene. A puritán és álszent Angliában, Ruskin nyilvánosan elégeti a lapokat.

Az 1808-ban kitört nagy spanyol népi forradalom eseményeit

Az 1808-ban kitört nagy spanyol népi forradalom eseményeit

Goya 1819-ben ismét súlyos betegség lesz. Kezelőorvosai és barátai támogatására időközönként utazik Franciaországba. Párizsban megismeri a romantika nagy képviselőit, Géricaultnak és Delacroixnak művészetét. Jelentős francia embekek fordultak meg nála. Ennek tudható be, hogy a francia irodalomban tulajdonképpen intenzívebben él, mint a spanyol irodalomban. Goya az egybe Bordeaux-ban átlapodik meg, ahonnan nem is jön el többé. Ott hal meg 82 éves korában, 1828-ban. Hamvait csaknem száz évvel utóbb Madridba szállították.

Goya művészetét ma már az egész világon ismerik és megbecsülik. A spanyol zeni a forradalom és a nép festője volt. A magyar dolgozó szeretettel és tisztelettel adóznak Goya művészetére. A Szépművészeti Múzeumban őrzött alkotásai valamennyiünk által ismert és örökre megszerzett remekművek, melyeket új kultúránk szerkesztésének tekintjük.

Szelesi Zoltán
muzeológus

„Tiszta gyárat május 1-re”

A Rákosi Mátyas Vas- és Fémművek Csőgyárának fiataljai nagy jelentőségű kezdeményezést indítottak el a fémgújító hónap keretében: „Tiszta gyárat május 1-re”.

2233 tonna vasat és 445 tonna

fémét gyűjtötték az RM Vas- és Fémművek dolgozói a fémgújító hónap első két hetében. Az üzemek közül a csőgyár jár az élen, ahol a fémgújítási terv 75 százalékát teljesítették már az első 14 napon.

(MTI)

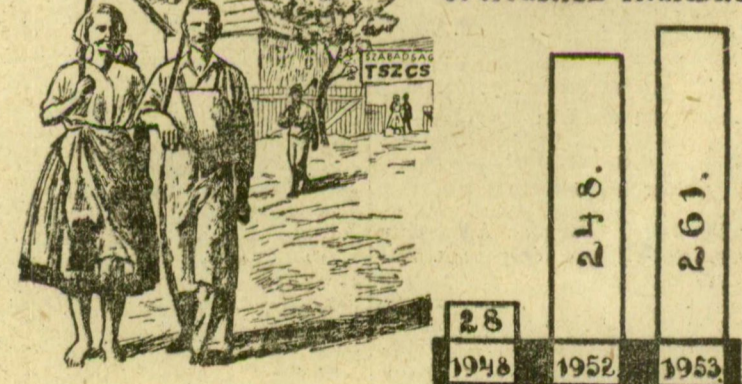
Út a dolgozó parasztság számára a jólét, a kulturált élet felé

A Magyar Függetlenségi Népfront választási felhívása kiemondja: „A mezőgazdaság szocialista fejlődését továbbra is teljes erővel támogatni fogjuk, segítséget nyújtva a termelőségfejlesztéseknek kezdettől fogva, a munkafegyelm és az állampolgári

fejelem megszilárdításában, a fejlet tudományos termelési módszerek elsajátításában. A mezőgazdaság szocialista útja a dolgozó parasztság számára a fómód és kulturált emberi élet útja, egész népünk számára a közelítési kérdések végre megoldásának útja”.

A TERMELŐSZÖVEKKEZETEK ÉS CSOPORTOK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

CSONGRÁD MEGYÉBEN

Csongrád megyében is évről-évre mind több dolgozó paraszt választja a szövetkezeti gazdálkodás útját. Amíg 1948-ban a megyében 28 termelőcsoport volt, addig napjainkban 261 termelőcsoportban és termelőszövetkezetben közel 150 ezer hold földet művelnek közösen.

Ezer és ezer csongrád megyei dolgozó paraszt termelőszövetkezetben építi szép életét. Országunk óriási áramú iparosítása mind több gépet juttat a szövetkezeti parasztságunk. A gép pedig megkönnyíti a munkát, megsokszorozza a terméseredményeket!

Első jelentékeny munkáját 1771-72-ben készíti, a saragossai székességház számára. Majd a hetvenes évek közepétől a királyi gobelinműhelynek kezd dolgozni.